

MEMO

Onderwerp:	Algemene Reserve ODG
Opsteller:	Erika Hulst en Annet Busweiler
Datum:	16 maart 2023

Inleiding

Op 9 december 2022 heeft het Algemeen Bestuur gesproken over de ontwikkelingen van de Algemene Reserve die momenteel €142.000 is. Sinds de start van de ODG heeft het bestuur de lijn aangehouden om de Algemene Reserve aan te vullen tot aan het niveau dat de risico's uit de begroting gedekt kunnen worden. Naar aanleiding van het gesprek in het bestuur is afgesproken om opnieuw te kijken naar deze lijn in de eerstvolgende vergadering. Deze notitie geeft ten eerste inzicht in de spelregels uit de Gemeenschappelijke Regeling en vervolgens een argumentatie voor het wel- of niet aanvullen van de Algemene Reserve.

Aanvulling naar aanleiding van AB 2 februari

De notitie met argumentatie voor het wel- of niet aanvullen van de reserve is op 2 februari in het AB besproken.

Afgesproken is dat de dienst een voorstel doet waarin rekening wordt gehouden met de verplichtingen ten aanzien van de reserve in de gemeenschappelijke regeling. Hierbij zal ook worden gekeken naar hoe hier in andere GR'en mee wordt omgegaan.

Aanvullingen in deze notitie naar aanleiding van de bespreking in het AB van 2 februari zijn voorzien van een kader.

i. Standpunten AB 2 februari

- De meeste bestuurders zijn het eens over de lijn dat met de reserve de risico's van de gemeenschappelijke regeling moeten worden afgedekt.
- De meeste bestuurders zijn het er ook over eens dat het ongewenst is dat de gemeenschappelijke regeling tussentijds terug moet naar de raden voor aanvullende financiering.

Over de wijze waarop de reserve moet worden aangevuld als de reserve niet volstaat om de risico's af te dekken lopen de standpunten uiteen.

- Een aantal bestuurders is van mening dat de reserve alleen moet worden aangevuld als de dienst een positief rekeningresultaat heeft. Dit kan in de praktijk betekenen dat de reserve enige tijd onder het gewenste niveau is.
- Een aantal bestuurders is van mening dat het weliswaar wenselijk is dat de reserve wordt aangevuld uit een positief rekeningresultaat, maar dat het aanvullen van de reserve daar niet van afhankelijk moet worden gemaakt. Dit betekent dat de reserve wordt aangevuld door een extra bijdrage van de deelnemers.

ii. Andere omgevingsdiensten

RUD Drenthe

Reserve is €288.000. Het maximum van de reserve is bepaald op 10% van de jaaromzet. Het bestuur is terughoudend in het hebben van een reserve bij GR'en.

Samenwerkingsafspraken Drentse GR'en:

- weerstandscapaciteit is aanwezig bij de deelnemers en beperkt bij de gemeenschappelijke regeling
- algemene reserve toegestaan om ontwikkelingen in loon- en prijspeil af te dekken, maximale omvang 2,5% van lasten in het betreffende jaar
- als de verwachting is dat de ontwikkelingen in het loon- en prijspeil boven de 2,5% uitkomt is afwijken mogelijk, hiervoor doet het DB een voorstel aan het AB.

FUMO

Reserve is €1,6 miljoen. Het maximum van de reserve is bepaald op 10% van de jaaromzet. Uitgangspunt is dat de reserve voldoende moet zijn om de risico's af te dekken en dat de FUMO zelf in staat moet zijn om tegenvallers op te vangen. Enkele jaren geleden was de reserve ver onder het gewenste niveau, daarop is met de deelnemers voor een aantal jaren een extra bijdrage van €220.000 afgesproken.

OD Twente

De reserve is ongeveer €500.000, dit komt overeen met ongeveer 5% van de jaaromzet. Dit is ook het maximum dat voor de omvang van de reserve is bepaald. De omvang van de gekwantificeerde risico's is ca. €400.000. Naar het oordeel van de dienst zou de dienst vanuit het oogpunt van liquiditeit voldoende middelen in kas moeten hebben om de personeelslasten en belastingverplichtingen een maand te kunnen dragen. Dit komt ook ongeveer overeen met de genoemde 5% van de jaaromzet, ofwel €500.000.

OD IJsselland

De reserve is €316.000, dit komt overeen met 3% van de jaaromzet. Het bestuur heeft niet bepaald wat de maximale omvang van de reserve is. De risico-analyse is gedateerd en zal binnenkort worden herzien.

iii. Verwacht resultaat 2022

De voorlopige jaarrekening 2022 zal op 14 april aan het DB worden voorgelegd. De verwachting is dat 2022 zal worden afgesloten met een klein positief resultaat van €40.000.

1. Spelregels Algemene Reserve

Conform artikel 33 lid 6 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) mag de Algemene Reserve maximaal 5% van de totale omzet van de Omgevingsdienst zijn. Er zijn geen expliciete afspraken in de GR over een minimale ondergrens. Er staat wel opgenomen in artikel 33 lid 7 dat de reserves erop *moeten* worden aangepast als de kwantificeerbare risico's hoger zijn dan 5% van de omzet.

Het algemeen bestuur kan conform artikel 33 lid 4 van de GR besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

- af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
- ten laste te brengen van de deelnemers, als bedoeld in de financiële regeling.

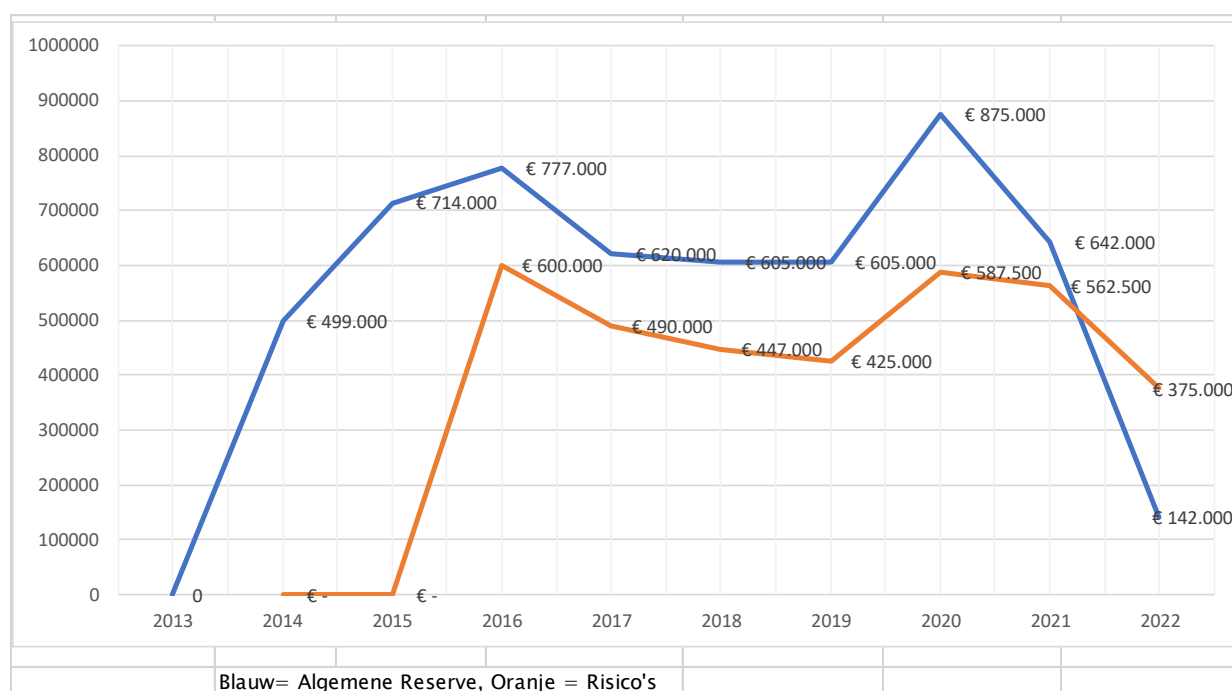
Daarnaast kan het algemeen bestuur conform artikel 33 lid 5 van de GR besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde positieve resultaten geheel of ten dele:

- te bestemmen voor algemene reserve of een bestemmingsreserve;
- uit te keren aan deelnemers, als bedoeld in de financiële regeling.

In artikel 37 lid 2 van de GR staat dat in de financiële regeling ook richtlijnen met betrekking tot de reserves en voorzieningen van de Omgevingsdienst Groningen kunnen worden opgenomen en daarbij wordt een aan te houden noodzakelijk niveau van de algemene reserve, passend bij het risicoprofiel van de Omgevingsdienst Groningen, benoemd. Dit is tot op heden niet formeel gedefinieerd in de financiële regeling, maar is de basis geweest voor de bestuurlijke lijn om een niveau aan te houden dat dekkend is voor de risico's uit de begroting.

2. Ontwikkeling Algemene Reserve

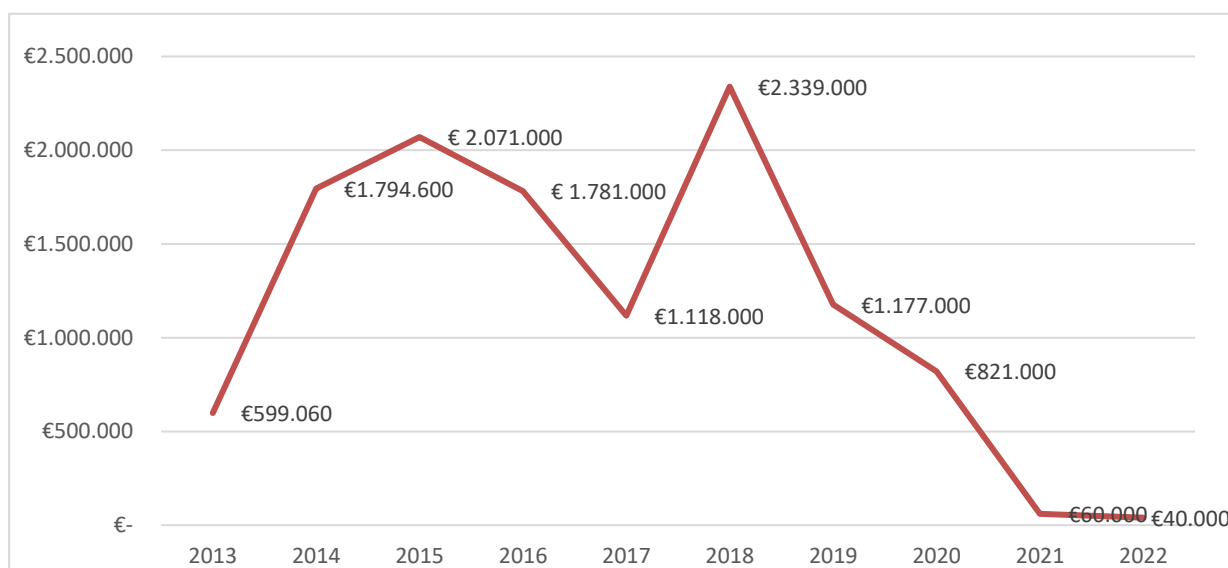
Hieronder is een weergave van het verloop van de Algemene Reserve en de risico's door de jaren heen.

- Voor 2023 betekent het maximum van 5% dat de Algemene Reserve € 1.224.000 mag zijn (op basis van de nog te besluiten begrotingswijziging 2023).
- Op dit moment is de reserve € 142.000.
- Voor 2023 zijn de financiële risico's geraamd op € 300.000 en zou de reserve volgens de bestaande lijn met € 158.000 worden aangevuld.
- € 300.000 is 1,3% van de omzet in 2023.

3. Bestemmingsreserves

Door de jaren heen heeft de dienst een aantal bestemmingsreserves gekend waarmee bijvoorbeeld investeringen in de dienst zijn bekostigd (zie hieronder). Bestemmingsreserves kunnen alleen voor een specifiek doel worden ingezet, dat voorafgaand is besloten door het Algemeen Bestuur. Er zijn bestemmingsreserves geweest voor o.a. het op orde brengen van het locatiebestand, voor het actualisatieprogramma van vergunningen en om het budget mee te laten gaan met specifieke projecten die de jaargrens overschrijden.

4. Argumentatie

Hieronder wordt een aantal argumenten aangegeven voor het wel of niet aanvullen van de Algemene Reserve.

Algemene Reserve niet aanvullen

1. Risico is altijd voor de deelnemers

Een negatief resultaat is het risico voor de deelnemers en wordt ofwel door hen gedragen in een bijdrage aan de reserve (uit een overschot of uit een aanvullende bijdrage), ofwel door een aanvullende bijdrage indien zich een tekort voordoet dat niet opgevangen kan worden door de reserve. Voor een gemeenteraad schept het helderheid als tekorten inzichtelijk worden gemaakt door het verzoeken om een aanvullende bijdrage.

2. Geen spaarpot

De dienst is geen spaarpot, het geld moet besteed worden waar het voor bedoeld is. Daarom is het van belang geen omvangrijke reserves aan te leggen in de begroting.

3. Exact bedrag bekend

Een negatief resultaat wordt in maart bekend en is een precies bedrag. Bij het aanvullen van de reserve gaat het om een inschatting van de risico's en is de hoogte van het bedrag dat aangevuld moet worden ook een schatting.

Algemene Reserve wel aanvullen

1. Begrotingsstabiliteit

Bij de invoering van het nieuwe financieringsmodel is door het bestuur een aantal uitgangspunten geformuleerd. Eén van de uitgangspunten is dat het bestuur begrotingsstabiliteit wenst en gedurende het jaar geen schommelingen wenst. Met het aanvullen van de Algemene Reserve kan voldaan worden aan dit uitgangspunt, omdat tegenvallers gemakkelijker zelf opgevangen kunnen worden en niet gedurende het jaar extra geld gevraagd hoeft te worden bij een negatief resultaat.

2. De Gemeenschappelijke Regeling (GR)

De GR wekt de indruk ervan uit te gaan dat in de begroting risico's gedekt worden door reserves. Er is geen verplichting om risico's die zich voordoen te dekken uit een reserve. Er is wel een expliciet verplichtend voorschrift over het vullen van de reserve, wanneer het risico meer dan 5% van de omzet is. Daarnaast wordt bij de bepaling over de financiële regeling, benoemd dat het risicoprofiel van de dienst opgenomen kan worden in een richtlijn over reserves.

3. Wendbare dienst

De dienst is met de huidige lijn wendbaar om tegenvallers op te vangen met meevallers. Hieraan ligt altijd een besluit van het Algemeen Bestuur ten grondslag en hierover wordt gerapporteerd in de jaarrekening. Ook komt het financiële resultaat expliciet aan de orde in de bezoeken aan raden en staten in het voorjaar. Als er geen meevallers zijn om een risico dekkende reserve te vullen, wordt er een aanvullende bijdrage aan gemeenteraden gevraagd.

4. Planning P&C-cyclus

Voor het aanvullen van een Algemene Reserve kan gedurende het jaar – in samenspraak met de deelnemers – een geschikt moment worden gekozen in de P&C-cyclus dat aansluit bij de wensen van de deelnemers. Een eventueel negatief resultaat wordt bij de jaarrekening in maart bekend. Het opvangen van het tekort vindt daarop direct plaats en heeft minder vrijheid in de planning, wat als onwenselijk beschouwd kan worden omdat het niet de reguliere P&C-cyclus volgt.

5. Conform advies Ministerie BZK

Navraag bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken leert dat het ministerie adviseert om de reserve toereikend te laten zijn voor de risico's.

Gevraagd besluit

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd een standpunt in te nemen ten aanzien van hoe zij wil omgaan met de Algemene Reserve van de ODG.

Het bestuur wordt gevraagd een keuze te maken uit de volgende opties:

1. Het principebesluit te nemen dat de algemene reserve altijd de gekwantificeerde risico's afdekt;
2. Het principebesluit te nemen dat de algemene reserve de gekwantificeerde risico's niet hoeft af te dekken.

Variant 2a: waarbij de reserve wel wordt aangevuld tot de gekwantificeerde risico's indien er sprake is van een positief rekeningresultaat.

Variant 2b: waarbij de reserve wel wordt aangevuld tot de maximale omvang indien er sprake is van een positief rekeningresultaat.

Ad1:

Indien wordt besloten om de huidige lijn te bestendigen, wordt het aanvullen van de Algemene Reserve voor 2023 met € 158.000 door middel van een begrotingswijziging 2023 voorgelegd. Ter dekking wordt als eerste het positief rekeningresultaat 2022 aangewend, en voor het restant een eenmalige verhoging van de deelnemersbijdrage. Ook wordt dan voorgesteld om deze lijn vast te leggen in de financiële verordening.

Ad 2a+2b:

Bij de keuze voor een van de twee varianten, wordt het positief rekeningresultaat van 2022 toegevoegd aan de Algemene Reserve